

همیشه‌ها

صفحه آخر
در شگفتی که در این مدت ایام فراق بر گرفتگی ز حرفان دل و دل می‌دادت حافظ

■ حضرت امیر المؤمنین علی؛
میادای جز حق، با تو انس بگیرد و جز باطل، از تو بپهرسد.

■ اذان ظهر: ۱۲:۰۵ ■ غروب آفتاب: ۱۶:۵۷
■ اذان مغرب: ۱۷:۱۸ ■ نیمه شب شرعی: ۲۲:۲۰
■ اذان صبح فردا: ۵:۴۳ ■ طلوع آفتاب فردا: ۷:۱۳

■ صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری

■ مدیر پیش‌آگهی:
■ تلفن: ۸۴۳۲۱۰۰۰

■ توزیع و اشتراک:
موسسه نشر گستر امروز نیون
■ تلفن: ۶۱۹۲۳۰۰۰

■ چاپ: همشهری
■ تلفن: ۴۸۰۷۵۰۰۰

■ دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر (عج)، کوچه شهید سیدکمال فرینی، شماره ۱۴
■ کدپستی: ۴۵۹۵۶-۱۹۶۶۶-۱۹۳۱۵۵۴۴۶
■ تهران، صندوق پستی ۱۹۳۱۵۵۴۴۶

■ همشهری: www.hamshahrionline.ir
■ سایت روزنامه: newspaper.hamshahrionline.ir

فیلم‌خانه

۴۰ سال از نمایش «سفیر» ساخته فریبرز صالح گذشت

سفیر با حمایت شهید

حمیدرضا محمدی؛ روزنامه‌نگار

فریبرز صالح وقتی ۱۵ سال پیش گفت: «سفیر تبری در تاریکی نبود، بلکه پدیده‌ای روشن بود که در یک برهه خاص به زایش رسیده بود و لازم و ضروری و به‌جا می‌نمود که ماحصلی مثبت و معنوی داشته باشد»، زیر اثری ساخته بود که در آن دوران کاری بود شگفت و به‌قول سینمایی‌ها سوپر بروداکشن. فیلمی که در آن زمان که آتش جنگ تحمیلی شعله می‌کشید، ۹ میلیون تومان خرج روی دست بنیاد مستضعفان و البته تهیه‌کننده‌اش، سیدحسین جلایر گذاشت و چون هنوز از شهر کهای سینمایی خبری نبود، از ۷ ماهی که صرف فیلمبرداری شد، فقط ۳ ماهش در رفت‌وآمد و حمل‌ونقل گذشت. صالح که در آن زمان ۲۸ سال داشت، فیلمنامه سفیر را مدیون و مرهون کیهان رهگذار بود که از قضا نخستین کارش هم بود و البته ۳ سال بعد سناریوی سربرداران را نوشت و هسال بعد هم بوعلی سینا را ساخت. هر چند گفته می‌شود غلامعلی حداد عادل که آن زمان در تلویزیون بود هم کمک‌هایی کرد. کمیوز روشن‌روان هم برایش موسیقی ساخت.

او برای نقش اول، یعنی «فیس بن ستم‌تر صدایو»، یعنی همان «سفیر» حسین بن علی (ع)، فرامرز قریبیان را برگزید. او که در آن زمان ۴۱ ساله بود و طی ۱۴ سال اخیر، ۱۵ بار مقابل دوربین رفته بود و در صدر آنها، فیلم گوزن‌ها و دیگر نقش‌آفرینان هم، همگی برآمده از سینمای پیش از انقلاب بودند؛ همچون عزت‌الله قبلی، جلال پیشواییان، کاظم افرندیا، کیومرث ملک‌مطیعی، منوچهر حامدی، حسین خانی‌بیک و محمدتقی کهنمویی. و عجیب آن که شاید به سبب شرایط آن روزهای ایران، هیچ بازیگر زنی در این فیلم به‌کار گرفته نشد، یعنی سناریوی این فیلم طوری نوشته شده بود که نقش هیچ‌زنی در آن تعریف‌نشده.

سفیر اما پیش از هر کسی و امداد شهید یوسف کلاه‌دور است. شاید اگر او حمایت‌هایش در جایگاه قائم‌مقام فرمانده کل سپاه پاسداران نبود، این فیلم در این ابعاد ساخته نمی‌شد.

محصول کار فریبرز صالح در جشنواره فجر نخست در بهمن ۱۳۶۱، بسیار مورد توجه قرار گرفت و

البته وقتی به اکران عمومی رفت، مردم هم آن را پسندیدند و موفق‌ترین گیشه‌سال شد.

این فیلم ۱۴۷ دقیقه‌ای آنطور که مجله فیلم در شماره سومش نوشته بود، «قصه‌گو» است و «هیچ‌گاه ملال‌آور نمی‌شود» و «انگونه که از پیش تصور می‌شد، ناموفق نیست» و «ملا» لباس سیاهی‌لشکرهای فیلم، مثل فیلم‌های تاریخی تازه از خیاطی‌نیمه و برفش چشم‌رانمی‌زند و «همچنین کنترل کارگردان بر صحنه‌های شلوغ چشمگیر است.»

اما بر پایه مدعای مقاله «تحلیل نئوفرمالیستی فیلم سینمایی سفیر» نوشته جلیل مهروز، امیر حسین ندایی و محمدعلی صفورا، از نظر گاه فرم روایی و سبک بصری «محل ایراد و اشکال است» «بخشی از انواع معانی خلق‌شده در این فیلم بسا واقعیت‌های تاریخی، زندگی‌شخصیت‌های تأثیرگذار عاشقورا و نیز با معانی قابل استنباط از منابع تاریخی مورد استناد، تفاوت‌های آشکار دارد.» با وجود این، «سفیر» نخستین و یکی از برجسته‌ترین آثار سینمای آیینی و مشخصا سینمای عاشورایی است و به‌هرروی فیلم مهمی به‌حساب می‌آید.

بوک‌مارک

گاوخونی

جعفر مدرس صادقی

پدرم می‌فهمید و می‌گفت: «تو دیگه اون پسر سابق نیستی.» چندبار این را گفت، با حسرت زیادی هم. انگار با این حرف می‌خواست بگوید دیگه این شهر اون شهر سابق نیست، این مغازه اون مغازه سابق نیست، این زندگی اون زندگی سابق نیست. این مردم، این هوا، این درخت‌ها، این خیابان‌ها، این کوچه‌ها - هیچ چیز مثل سابق نیست - حتی محله‌هایی که دست نخورده.

فراخوان

بی‌تعارف و تکلف، مثل همین متن کوتاه‌ای که می‌بینید، ما

منتظریم تا نوشته‌هایتان در باره مسائل روزمره، مشکلات و دغدغه‌هایتان را برای ما ارسال کنید. اگر اهل طنز و کاریکاتور و طراحی هم هستید جانتان اینجا محفوظ است. متن با طرح تان که آماده شد یک تماس با شماره ۰۲۳۲۳۶۶۲۳۰ بگیرد تا برای ساندنش به ما، راهنمایی تان کنیم.

پیروزی ارگ بر مرگ

نظارت بیشتری بر تغییر منظر آن دارند. نظارت‌های سختگیرانه و جدیت در امر بازسازی، باعث شد تا بم خیلی سریع به جایگاه پیشین خود برسد و حالا سایت‌های معتبر گردشگری، این ارگ و شهر بم را در لیست مکان‌هایی که باید در ایران دید قرار داده‌اند. تریپ‌ادوایزر برای نمونه، بسم را یکی از مقاصد اصلی گردشگری در سال ۲۰۲۲ میلادی قرار داده بود. زلزله دی‌ماه ۸۲، زخم عمیقی بر بیکر ایران، بم و ارگ وارد کرد اما ارگ بم دوباره جان گرفته و همان قلعه جادویی است و گردشگرانی که به ایران می‌آیند، حتما باید آن را از نزدیک ببینند.

است که دنیا را به خود جلب می‌کند. کار احیا و مرمت این‌سازه بی‌نظیر، خیلی زود بعد از زلزله شروع شد و تیم‌هایی از ژاپن، فرانسه و ایتالیا زیر نظر یونسکو به کمک کارشناسان ایرانی آمدند و حالا بم دوباره در لیست مقصدهای جذاب گردشگری در ایران قرار دارد. یونسکو در گزارشی درباره بازسازی بم، به حفظ تعادل بین ساخت و سازهای بعد از زلزله و نخلستان‌های اطراف آن اشاره کرده است. در واقع یونسکو نوشته است، در پی زلزله، سختگیری برای رعایت منظر و چشم‌انداز باستانی این محوطه که شامل ارگ و شهرهای بم و بروات می‌شود، بیشتر شده و مقامات،

وقتی غبارهای زلزله بم فرونشست، آنهایی که زنده مانده بودند همچنان خاک را به‌دنیاال عجز بزانشان می‌کاویدند و کسی حواسش نبود که یکی از سازه‌های شگفت‌انگیز دنیا، که نظیر و ماندندی در جهان ندارد هم زیر بار زلزله کمر خم کرده است؛ ارگ بم، بزرگ‌ترین سازه خشکسختی جهان، که یکی از میراث جهانی ثبت شده توسط یونسکو بود، زخم عمیق و بزرگی از زلزله برداشت و نماد آن لحظه تلخ بود. بم، نماد حیات و سرزندگی در دل کویر بود و معلوم بود جان‌سخت‌تر از این‌هاست. امروز دقیقا ۱۹ سال از آن زلزله گذشته و بم، دوباره همان ارگ باشکوهی

بشقاب پرنده‌ها همچنان می‌تازند

احتمالا تا روزی که انسان‌ها چشم دارند و به آسمان‌ها نگاه می‌کنند، کسانی از بین آنها مدعی خواهند بود که بشقاب‌پرنده‌های بیگانه‌ها را به‌عینه دیده‌اند. تب دیدن بشقاب‌پرنده، از زمانی که شروع شده، هرگز فروکش نکرده و شاید دیگر رسانه‌ها چندان به آن اهمیت ندهند، اما برای مردم این مسئله، همچنان حیاتی است. در آمریکا، جایی که بشقاب‌پرنده‌ها و بیگانه‌ها همچنان برای مردم عادی مهم هستند، در طول یک سال گذشته، صدها گزارش از مشاهده این پدیده به وزارت دفاع این کشور رسیده است. با این تفاوت که این گزارش‌ها را، نظامی‌ها به یک دفتر مخصوص داده‌اند. وزارت دفاع آمریکا، تابستان یک دفتر مخصوص با هدف بررسی ادعاهای مربوط به دیدن پرنده‌های ناشناس را که به بشقاب‌پرنده معروف هستند تشکیل داده و در همین مدت، صدها گزارش از پرسنل خود دریافت کرده است. البته پنتاگون گفته که هیچ‌کدام از این مدعیان، نتوانسته‌اند حیات فرازمینی را ثابت کنند.

گران‌ترین بلیت ورزش دنیا

هواداری از ورزش بیس اثریوتمندان دنیا هم رواج دارد و بسیاری از آنها، خود را به مسابقات خاصی می‌رسانند. در این میان، فرمول یک جذب‌کننده این افراد است. حالا یک هتل در لاس‌وگاس، جایی که یکی از مسابقه‌های فرمول یک در فصل آینده برگزار می‌شود، بسته‌ای را به ثروتمندان ارائه داده که احتمالا به گران‌ترین بلیت ورزشی تاریخ دنیا تبدیل خواهد شد. این هتل، بسته اقامت ۵۵شبانه‌روزی خود را به قیمت ۵ میلیون دلار عرضه کرده و از همین حالا می‌توان گفت رقابت برای خرید آن بین چندین نفر از افسران خیلی پولدار بسیار زیاد خواهد بود. سال بعد قرار است فرمول یک در شهر برگزار شود و هتل‌ها، در واقع جایگاه تماشاچیان خواهند بود. علاوه بر جایگاه لوکس مسابقه، این بسته شامل اقامت در سوئیت‌های مجلل، راننده اختصاصی با ماشین رولز رویس و بلیت برخی از کنسرت‌ها خواهد بود.

جنگ سنتی کریسمس

کریسمس، مناسبتی برای دور هم بودن و مهربانی و هدیه دادن است. مردم در سراسر دنیا سنت‌ها و آیین‌های متفاوتی در این روز دارند که اساس و پایه همه آنها، نزدیکی بیشتر و جشن همگانی است. در یک استان دورافتاده در کشور پرو هم مردم از کریسمس برای دوستی و صلح بیشتر استفاده می‌کنند اما این دوستی، بعد از یک جنگ و حشتناک به‌دست می‌آید. مردم در جومبوی ویکلاس، رسم عجیبی دارند که در روز کریسمس، به سراغ افرادی که با آنها خصومت دارند می‌روند و آنها را به یک جنگ مشت‌زنی تمام عیار دعوت می‌کنند. وقتی کسی به این دعوا دعوت شده، نمی‌تواند نه بگوید. معمولا افراد سراغ کسی می‌روند که در یک سال گذشته، با هم مشکلی داشته‌اند. بعد از چند دقیقه مشت‌زنی از فاصله کم، که معمولا با از کار افتادن هر دو نفر تمام می‌شود، دو مبارز با هم دست می‌دهند و با هم دوستی جدیدی برقرار می‌کنند. در واقع مردم یک‌بار همدیگر را می‌زنند تا با کینه و خصومت وارد سال جدید نشوند و همه‌چیز را در سال قبل رها کنند. مردم محلی می‌گویند این کار شاید خشن به‌نظر برسد اما بسیار کاربردی است و باعث می‌شود در نهایت، دوستی و صلح بین مردم بیشتر شود.

ریکاوری

دپرشن ایز کامینگ

«از هوای ابری متفرم. آسمون که ابری می‌شه انگار یکی فشار میاره به گلوم و دلم می‌خواد زارزار گریه کنم.» «صبح که از خواب با می‌شم و می‌بینم خورشید توی آسمون نیست، وحشتناک دلم می‌گیره.» «مستوانا اصلا انرژی ندارم، دل و دماغ بگو و بخند ندارم، اصلا دلم می‌خواد کل زمستون رو بگیرم بخوابم.» پشت همه این حرف‌های زمستانه، یک واقعیت علمی خوابیده است؛ کم‌بودن نور در زمستان بعضی آدم‌ها را افسرده می‌کند.

افسردگی زمستانه از نوع افسردگی‌هایی است که فقط به آب و هوا مربوط می‌شود و نه چیز دیگر. کسانی که به افسردگی فصلی مبتلا هستند، اگر به حال خودشان رها شوند، معمولا در فصل‌های پر نورتر تر سال - مثل بهار - سر حال می‌آیند. روانشناس‌ها به این الگو از بروز نشانه‌های افسردگی می‌گویند اختلال عاطفی فصلی یا SAD. افسردگان زمستانی میل زیادی به خوردن شکلات، خوابیدن بیش از حد و انجام ندادن کارهایشان دارند. قابل توجه خانم‌ها اینکه افسردگی زمستانه هم مثل دیگر نمونه‌های افسردگی در زن‌ها بیشتر است. ۸۰ درصد افسردگان فصلی زن هستند و سن متوسط ابتلا به این بیماری ۴۰ سالگی است. تحقیقات نشان داده است که ساکنان مناطق سرد جهان - مثل آلاسکا - بیشتر به افسردگی فصلی مبتلا می‌شوند. مثلا معلوم شده است که تنها یک درصد افسرده‌های ژاپنی، براساس فصل‌ها افسرده می‌شوند، در صورتی که در آلاسکا این میزان به ۹۲ درصد هم رسیده است. جالب اینکه اگر همین آدم‌های ساکن مناطق سرد به جنوب سفر کنند، افسردگی‌شان بهبود می‌یابد و اگر دوباره به شمال برگردند، افسردگی‌شان عود می‌کند. مشاهده این واقعیت منجر به این نظریه شد که دوره‌های افسردگی، مربوط به روزهای تقویم نیستند، بلکه میزان حرارت و نور خورشید در روزهای سال است که می‌تواند بدتر یا بهتر شدن نشانه‌های افسردگی را رتوجه کند. همین نظریه باعث به‌وجود آمدن درمانی به نام «نور درمانی» شد.

محققان آن‌ور آبی در تحقیقات سال‌های اخیرشان دریافته‌اند که نور درخشان و قوی خاصیت درمانی دارد. آنها حتی در مورد بهترین مدت برای تاباندن این نورها تحقیق کرده و فهمیده‌اند که ۲ ساعت مداوم نور تاباندن بهتر از نیم ساعت است. در ایران نور درمانی و نور درمانگر نداریم، اما اگر شما فکر می‌کنید زمستان‌ها خلقتان گرفته است حتما به یک روانشناس مراجعه کنید که اول مسجل شود که افسرده هستید بعد هم در کنار درمان روانشناس‌تان، خودتان می‌توانید با یک نوردرمانی ابتکاری حالتان را بهتر کنید. کافی است نور خانه را کمی بیشتر و محیط را آفتابگیر و روشن کنید. پیاده‌روی طولانی کنید، ناهار را در پارک مجاور خانه خود بخورید، یا به راحتی روی نیمکت بنشینید و آفتاب بگیرید. حتی در روزهای سرد یا ابری، نور فضای باز می‌تواند به شما کمک کند. مخصوصا اگر طی دو ساعت اول بعد از بیدار شدن در صبح، مدتی را بیرون از خانه بگذرانید. اگر هم می‌خواهید سریع حالتان جابجایی، یک سفر بروید جنوب. نوری که وسط زمستان در بوشهر و خوزستان و هرمزگان به‌صورت‌تان می‌خورد، هزار بار از نور تابستان تهران بهتر است. نور بخورید و خوب شوید.

زندگی پدیا

عکس‌های کارت ملی روتوش می‌شود

زمان زیادی از وقتی که برای عکس شناسنامه‌مان می‌رفتم می‌نشستم توی آتلیه و عکس سه در چهار می‌گرفتم، نگذشته اما حالا دیگر برای هر عکس اینچنینی، مثل عکس گذرنامه یا کارت ملی، لازم نیست با خودمان عکس ببریم به اداره ثبت احوال یا مراکز خدمات الکترونیک هر اداره و سازمانی که برای مدارکمان عکس لازم دارند، چون همه چیز برای عکس فوری مهیاست. مسئولی که پشت باجه نشسته، نه تنها فرم‌ها را امضا می‌کند و مدارک را بربرسی می‌کند، بلکه عکس‌مان را هم در یک حالت غافلگیرانه و یهو می‌گیرد. بیشتر آدم‌ها هم برای گرفتن کارت ملی هوشمند این تجربه را داشته‌اند و اغلب اشخاص از عکسی که بعدا روی کارشان چاپ شده، راضی نیستند. خب دیگر چه انتظاری دارید؟ قرار نیست عکسی که این شکلی و توسط ادمنی که احتمالا چیزی از عکاسی به جز فشار دادن دکمه دوربین نمی‌داند، خیلی هم خوب از آب در بیاید. احتمالا به همین دلیل مدیر کل سازمان ثبت‌احوال استان تهران اعلام کرده آنهایی که از عکس کارت ملی خود ناراضی هستند، می‌توانند عکس‌شان را تغییر دهند. از نظر این مسئول عکسی که در عکاسی گرفته می‌شود، رتوش دارد و طبیعی نیست، اما عکس ثبت‌احوال ساده و طبیعی است. با این حال برای کسانی که قرار است از مراجعه‌کننده‌ها عکاسی کنند، دوره‌های آموزشی گذاشته شده است تا این بار عکس‌های کارت ملی کمی شبیه خودمان در حالتی زیباتر و خوشحال‌تر باشد.

حالا که احوالتان از شنیدن این خبر کوک شده، عجله نکنید و راه نفیثید سمت سازمان ثبت احوال، آقای مسئول هنوز زمانی را برای عکاسی مجدد مشخص نکرده اما احتمالا خیلی زود این اتفاق خوب می‌افتد و خبرش را خواهید شنید.